

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АКТАНЫШ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ЧАЛМАНАРАТ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ
ЖИТӘКЧЕСЕ**

423752, Чалманарат авылы,
Үзек ур., 2 нче йорт. Тел. 3-44-42

**РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН
РУКОВОДИТЕЛЬ
ИСПОЛНИТЕЛЬНОГО
КОМИТЕТА
ЧАЛМАНАРАТСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
АКТАНЫШСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА**

423744, село Чалманарато,
ул. Центральная, дом 2,

КАРАР
16.04.2020

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
№ 9

«Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районының Чалманарат авыл жирлеге "муниципаль берәмлегенә 2020-2024 елларга һәм 2030 елга кадәрге перспективага транспорт инфраструктурасы системасын комплекслы үстерү программасын раслау турында"»

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында "06.10.2003 ел, № 131-ФЗ Федераль закон, «Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексына һәм Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 29.12.2014 ел, № 456-ФЗ Федераль закон, Россия Федерациясе Хөкүмәтенә «жирлекләренә, шәһәр округларының транспорт инфраструктурасы системаларын комплекслы үстерү программаларына таләпләргә раслау турында» 25.12.2015 ел, № 1440 карары нигезендә, Татарстан Республикасы Президенты Р.н. Миңнеханов йөкләмәсе буенча» Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексына һәм Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр кертү № 326661-МР «муниципаль берәмлекләренә транспорт инфраструктурасы системаларын комплекслы үстерү программасын эшләү турында», Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы Чалманарат авыл жирлеге башкарма комитеты

КАРАР БИРӘ:

1. Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы Чалманарат авыл жирлегенә транспорт инфраструктурасы системасын комплекслы үстерү программасын раслау турында " 2020 ел, 20 декабрь, 843 нче карары
2. Әлеге карарны Актаныш муниципаль районының рәсми сайтында бастырып чыгарырга.
3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотам.

Чалманарат Авыл Жирлеге Башлыгы

авыл жирлеге башлыгы _____ Әхмәтов К. С.

Программа
транспорт инфраструктурасын комплекслы үстөрү
Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы «Чалманарат авыл жирлеге»
муниципаль берәмлеге башлыгы
2020-2024 ел чорына һәм перспектива белән
2030 елга кадәр

Чалманарат авылы 2020 ел

ТОГУ

1. ПАСПОРТ ПРОГРАММЫ-----	4
2. ГОМУМИ СВЕДЕНИЯ-----	5
3. ТРАНСПОРТ КОМПЛЕКСЫ-----	6
4. УРАМ-ЮЛ ЧЕЛТӘРЕ-----	8
5. ТРАНСПОРТ КОМПЛЕКСЫН ҮСТЕРҮ ӨСТЕНЛЕКЛӘРЕ-----	12
6. УРАМ-ЮЛ ЧЕЛТӘРЕН ОПТИМАЛЬЛӘШТЕРҮ-----	16
7. ТРАНСПОРТ КУЮ УРЫННАРЫН ОЕШТЫРУ ҺӘМ ОЗАК ВАКЫТЛЫ САКЛАУ-----	18
8. ЖӘЯҮЛЕЛӘР УРАМНАРЫ ҺӘМ ВЕЛОСИПЕД ЮЛЛАРЫ СИСТЕМАСЫН БУЛДЫРУ: МӨМКИНЛЕКЛӘРЕ ЧИКЛӘНГӘН ЗАТЛАР ӨЧЕН КИРТӘЛӘРСЕЗ МОХИТ БУЛДЫРУ-----	19

ПАСПОРТ

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АКТАНЫШ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ ЧАЛМАНАРАТ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ ТЕРРИТОРИЯСЕНДӨ 2024 ЕЛГА КАДӨР ТРАНСПОРТ ИНФРАСТРУКТУРАСЫ СИСТЕМАЛАРЫН КОМПЛЕКСЛЫ ҮСТЕРҮ ПРОГРАММАСЫ

Исем

Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы Чалманарат авыл жирлегенең транспорт инфраструктурасы системаларын комплекслы үстерү программасы (2024 елга кадәр)

Проектның инициаторы-муниципаль заказчы)

Актаныш муниципаль районы Чалманарат авыл жирлеге башкарма комитеты.

Программаның урнашу урыны

Россия, Татарстан Республикасы, Актаныш муниципаль районы, Чалманарат авыл жирлеге.

Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы Чалманарат авыл жирлегенең транспорт инфраструктурасы системаларын комплекслы үстерү программасы түбәндәге документлар нигезендә эшләнгән:

- «Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексына һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында " 29.12.2014 ел, № 456-ФЗ Федераль закон нигезендә»;

- Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 25.12.2015 ел, № 1440 карары белән расланган жирлекләрнең, шәһәр округларының транспорт инфраструктурасы системаларын комплекслы үстерү программаларына карата таләпләрне раслау турында»;

- Татарстан Республикасы Президенты Р. Н.Миңнехановның «муниципаль берәмлекләрнең транспорт инфраструктурасы системаларын комплекслы үстерү программасын эшләү турында»2016 елның 6 июнендәге 326661-МР номерлы күрсәтмәсе.

Программа транспорт инфраструктурасын булдыру һәм үстерү, өлеге системаларның ышанычлылыгын арттыру, Актаныш муниципаль районының Чалманарат авыл жирлегендә кешеләр өчен уңайлы һәм куркынычсыз шартлар тәэмин итү буенча беренче чираттагы чараларны үз эченә ала.

ГОМУМИ МӘГЪЛУМАТ

Чалманарат авыл жирлеге Актаныш муниципаль районының төньяк өлешендә, Татарстан Республикасының төньяк-көнчыгыш өлешендә урнашкан. Чалманарат авыл

жирлеге төньяк һәм төньяк-көнбатыш яктан Татар Ямалы авыл жирлеге, төньяк-көнчыгыш һәм көнчыгыш яктан Такталачык авыл жирлеге белән, көньяк яктан Яңа Кормаш авыл жирлеге белән, көнбатыш һәм көньяк-көнбатыш яктан Татар Суыксу авыл жирлеге белән чиктәш.

Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районының Чалманарат авыл жирлеге составына Чалманарат, Калмаш, Шабыз, Түбән Гәрәй, Югары Гәрәй авыллары керә.

Чалманарат авыл жирлегенә административ үзәгеннән район үзәгенә кадәр 25 км, республика үзәгенә (Казан) кадәр 350 км ераклыкта урнашкан.

Чалманарат авыл жирлегендә 2020 елның 1 гыйнварына 614 кеше яши.

Муниципаль берәмлекләр киселешендә Актаныш районы халкының санын бүлү.

Актаныш районы урбанчылыкның уртача дәрәжәсе белән характерлана – бу өлешкә 50% ка якин авыл жирлекләре халкы керә. Чалманарат авыл жирлеге районда халык саны буенча унтугызынчы урында. Муниципаль берәмлек жирләренә гомуми мәйданы-4764 га, халык тыгызлыгы-12,9 кеше/км². Бу күрсәткечләр район буенча күрсәткечләрдән артып китә, тыгызлыгы-14,7 кеше/км².

Транспорт комплексы.

Тышкы транспорт.

Авыл жирлеге территориясендә тышкы транспорт бер төр-Автомобиль транспорты белән тәкъдим ителгән. Торак пунктта тышкы транспорт зур күләмдә түгел.

Тышкы транспорт жирлекнең район һәм республика үзәкләре һәм күрше муниципаль берәмлекләр белән элементәсе ягыннан зур әһәмияткә ия. Жирлек белән янәшә генә төбәк әһәмиятендәге бер автомобиль юлы уза.

Региональ әһәмияттәге 16К-0161 автомобиль юлы Чалманарат авыл жирлеген үзәк буенча кисеп үтә.

16К-0161 автомобиль юлы дүртенче техник категориягә керә. Актаныш районының Чалманарат авыл жирлеге чикләрендә автомобиль юлының озынлыгы 5,2 км тәшкил итә.

Шулай итеп, Тышкы транспортны үстерү буенча программа чаралары түбәндәгечә булачак::

1. Муниципаль берәмлекнең жирле әһәмияттәге автомобиль юлларын төзү һәм реконструкцияләү буенча чараларны территорияль планлаштыруда исәпкә алу (бөтен чор).

2. Автомобиль юлларын перспективалы төзү коридорларын резервлауны тәэмин итү

(бөтен чор бую).

3. Муниципаль берәмлек чикләрендә федераль һәм төбәк әһәмиятендәге автомобиль юлларын үстерү өчен жир кишәрлекләре бүлеп бирүдә ярдәм күрсәтү (бөтен чор).

4. Федераль һәм региональ әһәмияттәге автомобиль юлларының бүлеп бирелгән полосаларыннан һәм сак зоналарыннан файдалану режимын саклауны тәэмин итү (бөтен чор).

Жәмәгать транспорты.

Транспорт-икътисадның барлык тармакларының һәм халыкның йөк һәм пассажирлар йөртүгә булган ихтыяжын канәгатьләндерә торган, житештерүчеләр һәм кулланучылар арасында төрле продукция төрләрән күчерә торган, халыкка һәркем өчен мөмкин булган транспорт хезмәте күрсәтә торган мөһим состав өлеше. Транспортның тотрыклы һәм нәтижәле эшләве халыкның ташуларга булган ихтыяжын тулысынча канәгатьләндерү һәм жирлектәге барлык предприятиеләрнең уңышлы эшләве өчен кирәкле шарт булып тора.

Жирлектәге пассажир транспортының төп һәм бердәнбер төре булып машиналар тора. Авыл жирлегенә территориясә буенча автотранспорт маршрутлары узмый.

Чалманарат авыл жирлегенә территориясендә автотранспорт предприятиеләре юк.

Жирлектә максатчан хәрәкәтләрнең күбесә шәхси автотранспортка һәм жәяүлеләр юлына туры килә.

Урам-юл челтәре.

Урам-юл челтәре торақ пунктларның транспорт, инженерлык һәм социаль инфраструктурасының төп элементы булып тора. Жирлекнең комплекслы үсешендә юл челтәрен һәм инфраструктура объектларын үстерү социаль әһәмиятле мәсьәләләрнең берсе булып тора.

Чалманарат авыл жирлегендә автомобиль юлларының 1/10 өлеше вак таш жәюгә ия.

Чалманарат авылы

Үзәк урам Чалманарат авылының үзәк өлешендә уза. Жирле әһәмияттәге автомобиль юлы булып тора. Әлегә урамда шәхси торақ участкалары зонасы, кибет, мәчет, ФАП, АТС, почта элементәсе бүлегенә, мәдәният йорты, китапханә урнашкан. Урамның озынлыгы-1,409 км. Кызыл линияләрдә урамның машиналар йөрү өлешенәң киңлегенә-6 м.

Мәктәп урамы авылның көньяк-көнбатыш өлешендә уза. Жирле әһәмияттәге

автомобиль юлы булып тора. Әлеге урамда мектеп, балалар урнашкан. бакча, шәхси торак сектор. Урамның озынлыгы-0,2 км. Кызыл линияләрдә урамның машиналар йөри торган өлешенең киңлеге-5-6 м.

Ярыш авылы авылның үзәк өлешендә уза. Жирле әһәмияттәге автомобиль юлы булып тора. Әлеге урамда шәхси торак сектор урнашкан. Урамның озынлыгы-0,15 км, урамның Кызыл линияләрдә йөрү өлешенең киңлеге-6 м.

Корыч урамы Чалманарат авылының төньяк-көнбатыш өлешендә уза. Жирле әһәмияттәге автомобиль юлы булып тора. Күрсәтелгән урамда шәхси торак кишәрлекләре зонасы урнашкан. Урамның озынлыгы-0,56 км. Кызыл линияләрдә урамның машиналар йөри торган өлешенең киңлеге-6 м.

Урман урамы көньяк-көнбатыш юнәлештә бара. Жирле әһәмияттәге автомобиль юлы булып тора. Күрсәтелгән урамда шәхси торак кишәрлекләре зонасы урнашкан. Урамның озынлыгы-0,453 км. Кызыл линияләрдә урамның машиналар йөри торган өлешенең киңлеге-6 м.

Түбән Гәрәй авылы

Кызыл Армия урамы төньяк-көнчыгыш юнәлештә уза. Жирле әһәмияттәге автомобиль юлы булып тора. Күрсәтелгән урамда ФАП, кибет, мәчет, клуб, шәхси торак участкалары зонасы урнашкан. Урамның озынлыгы-0,508 км. Кызыл линияләрдә урамның машиналар йөрү өлешенең киңлеге-6 м.

Киров урамы Түбән Гәрәй авылының үзәк өлешендә уза. Жирле әһәмияттәге автомобиль юлы булып тора. Күрсәтелгән урамда шәхси торак кишәрлекләре зонасы урнашкан. Урамның озынлыгы-0,971 км. Кызыл линияләрдә урамның машиналар йөри торган өлешенең киңлеге-6 м.

Югары Гәрәй авылы

Тельман урамы Югары Гәрәй авылының үзәк өлешендә уза. Жирле әһәмияттәге автомобиль юлы булып тора. Күрсәтелгән урамда шәхси торак кишәрлекләре зонасы урнашкан. Урамның озынлыгы-0,67 км, Кызыл линияләрдә урамның машиналар йөрү өлешенең киңлеге-6 м.

Шабызово авылы

Г. Тукай урамы Шабызово авылының үзәк өлешендә уза. Жирле әһәмияттәге автомобиль юлы булып тора. Күрсәтелгән урамда шәхси торак кишәрлекләре зонасы

урнашкан. Урамның озынлыгы-1,328 км. Кызыл линияләрдә урамның машиналар йөрү өлешенең киңлегә 6 м.

Калмаш авылы

Фрунзе урамы Калмаш авылының үзәк өлешендә уза. Жирле әһәмияттәге автомобиль юлы булып тора. Күрсәтелгән урамда шәхси торак кишәрлекләре зонасы урнашкан. Урамның озынлыгы-0,613 км. Кызыл линияләрдә урамның машиналар йөри торган өлешенең киңлегә-6 м.

Урам-юл челтәре характеристикасы

Чалманарат авыл җирлегә

Актаныш муниципаль районы

№ п/п	Наименование улицы	Протяженность, м	Ширина проезжей части, м	Объекты, которые на улице расположены
с.Чалманарат				
1.	ул.Центральная	1409	6	частный жилой сектор.; - магазин; - мечеть; - ФАП; - АТС; - отделение почтовой связи; - дом культуры; - библиотека;
2.	ул.Школьная	200	5-6	- школа; - дет.сад; частный жилой сектор;
3.	ул. Ярыш	150	6	- частный жилой сектор;
4.	ул. Корыч	560	6	- частный жилой сектор;
5.	ул.Лесная	453	6	частный жилой сектор;

д.Нижнее Гареево				
1.	ул.Красноармейская	508	6	-магазин; -частный жилой сектор;
2.	ул.Кирова	971	6	- частный жилой сектор;
д.Верхнее Гареево				
1.	ул.Тельмана	670	6	-частный жилой сектор;
д.Шабызово				
1.	ул.Г.Тукая	1328	6	- частный жилой сектор;
д.Калмашево				
1.	ул.Фрунзе	613	6	- частный жилой сектор;

Транспорт комплексын үстерү өстенлеклэре.

Муниципаль берәмлекнең транспорт комплексы үсешенең төп приоритетлары булырга тиеш:

беренче чиратта (2020 ел.):

- * төп урамнарны проект профильләренә җиткерү максаты белән киңәйтү;
- гамәлдәге урам-юл челтәрен ремонтлау һәм реконструкцияләү;
- * авыл җирлеге территориясендә урам-юл челтәре тәзү; исәп-хисап чорына (2020-24г.):
- * Актаныш муниципаль районының транспорт комплексына алга таба интеграция
- * җирлекнең аерым торак пунктларында архитектура-планлаштыру чаралары белән бергә хәл ителә торган урам-юл челтәрен тәртипкә салу ;

Муниципаль берәмлек территориясендә транспорт үсеше хакимиятнең төрле дәрәжәләрендәге: федераль, региональ, муниципаль дәрәжәләрдәге уртак көчләргә юнәлдерелгән комплекслы якин килү нигезендә гамәлгә ашырылырга тиеш.

Авил җирлегенең транспорт системасы үсешен планлаштырганда район һәм тулаем төбәк транспорт системасының перспективалы үсешен исәпкә алырга кирәк. Авил җирлегенең транспорт системасы төбәкнең транспорт системасы элементы булып тора, шуңа күрә территориядә транспорт инфраструктурасын оптимальләштерү белән бәйлә барлык мәсьәләләренә хәл итү бары тик муниципаль берәмлекнең җирле үзидарә органнары вәкаләтләре кысаларында гына хәл ителә алмый. Транспорт инфраструктурасын үстерү буенча әлеге тәкъдимнәренә төрле дәрәжәдәге бюджетлар катнашында тормышка ашыру күздә тотыла. Җирле үзидарә органнарының бурычлары булып дәүләт хакимияте һәм җирле үзидарә органнарының үзара хезмәттәшлеген тәмин итү буенча оештыру чаралары, Актаныш районы җирле үзидарә органнары һәм Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары өчен транспорт инфраструктурасын үстерү буенча инициативалы тәкъдимнәр эзерләү тора.

Федераль дәрәжәдә транспорт инфраструктурасын үстерүнең төп юнәлешләре РФ Хөкүмәтенең 2008 елның 22 ноябрәндәге 1734-р номерлы күрсәтмәсе белән расланган Россия Федерациясенең транспорт стратегиясе тарафыннан билгеләнгән.

Транспорт стратегиясе нигезендә транспорт системасын үстерүнең стратегик максаты-икътисадның һәм җәмгыятьнең инновацион социаль юнәлешле үсеше ихтыяжларын канәгатьләндерү.

Конкурентлыкка сәләтле транспорт системасын булдыру өчен 3 төп өлеш кирәк:

- * конкурентлыкка сәләтле югары сыйфатлы транспорт хезмәтләре;
- югары җитештерүчәнлекле куркынычсыз транспорт инфраструктурасы;
- транспорт чаралары, алар кирәк шул дәрәжәдә, анда алар тәмин итәчәк конкурентлыкка сәләтле югары сыйфатлы транспорт хезмәтләре.

Актаныш районы Чалманарат авыл җирлегенең санын муниципаль берәмлекләр

киселешендә бүлү.

Актаныш районы урбанчылыкның уртача дәрәжәсе белән характерлана – бу өлешкә 50% ка якын авыл җирлекләре халкы керә. Чалманарат авыл җирлеге районда халык саны буенча 19 нчы урында тора. Муниципаль берәмлек җирләренең гомуми мәйданы-47640000 кв.м, халык тыгызлыгы-12,9 кеше/км². Бу күрсәткечләр район буенча күрсәткечләрдән артмый, тыгызлыгы 14,7 кеше/км².

Наименование мероприятия	Местонахождение объекта	Сроки реализации
Проведение паспортизации и инвентаризации автомобильных дорог местного значения, определение полос отвода, регистрация земельных участков, занятых автодорогами местного значения	Чалманаратское сельское поселение	2020-2024
Инвентаризация с оценкой технического состояния всех инженерных сооружений на автомобильных дорогах и улицах поселения определение сроков и объемов необходимой реконструкции или нового строительства	Чалманаратское сельское поселение	2020-2024

Муниципаль берәмлекнең транспорт комплексын үстерү өлешендә чаралар булырга тиеш:

Разработка и принятие муниципальной целевой программы поэтапного строительства и реконструкции улиц в населенных пунктах муниципального образования на основе решений программы.	Чалманаратское сельское поселение	2020-2024
Утверждение перечня автодорог местного значения в соответствии с классификацией автодорог.	Чалманаратское сельское поселение	2020-2024
Разработка и осуществление комплекса мероприятий по безопасности дорожного движения, решаемых в комплексе с разработкой документации по планировке территорий	Чалманаратское сельское поселение	2020-2024
Реконструкция, ремонт, устройство твердого покрытия на улицах населенных пунктов	Чалманаратское сельское поселение	2020-2024

Комплексное строительство дорог и тротуаров	при освоении новых территорий жилищного и промышленного строительства	перспектива
Оборудование остановочных площадок и установка павильонов для общественного транспорта	Чалманаратское сельское поселение	2020-2024

Урам-юл челтәрен оптимальләштерү.

Югарыда билгеләнгән өстенлекләргә туры китереп, авыл җирлегенең транспорт комплексы үсешенең өстенлекле юнәлешләре нигезендә, Программа нигезендә урам-юл челтәрен оптимальләштерү буенча түбәндәгеләр күздә тотыла.

Программа тарафыннан магистраль урам-юл челтәре челтәрен нормативларга туры китерү буенча тәкъдимнәр бирелә.

Авыл торак пункты һәм авыл җирлеге чикләрендә урам челтәренең төп исәп-хисап параметрлары " шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү» темасына түгәрәк өстәл узды.

Урам-юл челтәрен төзү нигезенә авылның гамәлдәге һәм планлаштырыла торган районнары арасында элементлар санын арттыру һәм авылның урам-юл челтәрен төбәкнең автомобиль юллары системасына кертү идеясе салынган.

Урамнарның иерархиясе дәрәжәсе нигезендә аларның һәрберсенең даими профиле үтәлергә тиеш.

Генераль план проектында торак пункт урамнарының һәм юлларының проектлана торган юнәлешләре китерелгән. Текст материаллары составында китерелгән Поперечные профильләр һәм чишелешләрнең төп сызыгында китерелгән схемалары территорияне планлаштыру, юлларны проектлау буенча алга таба эшләр башкарганда регламентлаучы нигезләмәләр буларак карала һәм төгәлләштерелә ала. Машиналар йөрү өлешләренең киңлеге, чишелешләрнең типлары һәм хәрәкәтнең төп юнәлешләре үзгәрешсез калырга тиеш. Муниципаль берәмлекнең комплекслы транспорт схемасын әзерләгәндә, чишелешләрнең бу поперечные профильләре һәм схемалары төзәтелергә мөмкин.

Бистә урамнарының һәм юлларның классификациясе проектның график өлешендә («транспорт инфраструктурасын үстерү картасы», нигезләү материаллары) чагылыш тапкан. Попереч профильләренә маркировкалау шул ук схемага китерелгән.

Яңа торак төзелеше районнарында урамнарны һәм юлларны проектлаштырганда Кызыл линияләрдә урамнарның проект киңлеген сакларга кирәк, бу алга таба урамнарны киңәйтү максатыннан җир кишәрлекләрен алу һәм капитал төзелеш объектларын сүтү буенча кыйммәтле чараларны тормышка ашырудан котылырга мөмкинлек бирәчәк. Проектлана торган урамнар шул рәвешле рельефка урнаштырылырга тиеш, бу норматив уклоннарны үтәү таләбе үтәлсә өчен кирәк. Катлаулы геоморфологик факторлар булган шартларда төп урамнарны проектлауга һәм төзүгә аерым игътибар бирергә кирәк.

Чалманарат авыл җирлегенең урам-юл челтәрен оптимальләштерү

Программа нигезендә Чалманарат авыл җирлеге территориясендә төп урамнар системасын булдыру тәкъдим ителә.

Төп урамнар торак пунктның планировкасы формалаштыра, алар буенча торак пунктның төрле өлешләре арасында төп элементлар, жәмәгать транспорты хәрәкәте гамәлгә ашырыла.

Исәп-хисап чорына торак төзелешендә төп урамнар булачак:

- Үзәк урамы, Корыч авылы, Чалманарат авылы;
- Кызыл Армия урамы, Түбән Гәрәй авылы;
- Г. Тукай урамы, Шабызово авылы;
- Фрунзе урамы Калмаш авылы;
- Тельман урамы-Югары Гәрәй авылы.

Торак урамнар һәм юллар системасын тәртипкә салу, Кызыл линияләргә тигезләү, урамнарны яшелләндерү һәм яктырту системаларын булдыру тәкъдим ителә.

Торак пунктның төп урамнары өчен төзекләндерү, төзекләндерү, киңәйтү һ. б. чаралар беренче чиратта башкарыла.

Транспорт кую урыннарын һәм озак вакытлы транспортны саклау урыннарын оештыру.

Авыл җирлегә территориясендә автотранспортны саклау, нигездә, предприятие участоклары чикләрендә һәм җирлек халкының йорт яны участокларында башкарыла.

Җирлектә гараж-төзелеш кооперативлары юк.

Алга таба, халыкның автомобиль йөртү дәрәжәсен арттыруны күздә тотып, жәмәгать билгеләнешендәге биналар янында автомобильләр кую урыннарын оештыруны күздә тотарга кирәк.

Торак урамнар һәм юллар системасын тәртипкә салу, Кызыл линияләргә тигезләү, урамнарны яшелләндерү һәм яктырту системаларын булдыру тәкъдим ителә.

Торак пунктның төп урамнары өчен төзекләндерү, төзекләндерү, киңәйтү һ. б. чаралар беренче чиратта башкарыла.

Алга таба, халыкның автомобиль йөртү дәрәжәсен арттыруны күздә тотып, жәмәгать билгеләнешендәге биналар янында автомобильләр кую урыннарын оештыруны күздә тотарга кирәк.

Ведомство һәм йөк автомобильләре җирлекнең коммуналь-склад һәм агросәнәгать зонасында сакланыр дип көтелә. Халыкның җиңел автомобильләрен даими һәм вакытлыча саклау йорт яны участоклары чикләрендә күздә тотыла.

Өлеге бүлек буенча башкарылырга тиешле чаралар:

1. Иҗтимагый әһәмияттәге биналарның проект сыйдырышлылыгы нигезендә аларны төзү өчен бирелә торган участокларда кирәкле санда парковка урыннары булдыруның административ чаралары белән тәэмин итү (бөтен чор буена));
2. Хезмәт күрсәтү объектлары янында автостоянкалар төзү (бөтен чор);
3. Иң күп җәлеп ителә торган урыннарда жәмәгать тукталышларын оештыру (беренче чиратта-исәп-хисап вакыты—).

Жәяүлеләр урамнары системасын булдыру. Мөмкинлекләре чикләнган затлар өчен барьерлы мохит булдыру.

Экологик чиста мохитне саклау өчен, корреспонденция өчен кечкенә генә кисемтәләр булганда, торак пунктлар территорияләрендә жәяүлеләр урамнары системасы каралган.

Жирлек программасында халыкның аз мобиль төркемнәре өчен киртәләрсез мохит булдыру каралган. Бу максатта жәмәгать биналарын проектлаганда норматив тайпылышлар булган пандуслар, тротуарларның камилләштерелгән өслекләре һәм барьерсыз мохит булдыруга кертелгән барлык кирәкле таләпләр куелырга тиеш.

Өлеге бүлек буенча чаралар:

1. Күпчелек жәяүлеләр һәм хәрәкәтле урамнар системасын формалаштыру (исәп-хисап вакыты - перспектива);
2. Барьерлы мохит булдыру буенча (бөтен чор) төзүчеләрнең таләпләрне үтәүләрен административ чаралар белән тәэмин итү.